

Pavens fastebudskab 2011¹

*”I blev begravet sammen med ham i dåben,
og i den blev I også oprejst sammen med ham”
(jf. Kol 2,12)*

Af pave Benedikt XVI

Kære brødre og søstre.

Fastetiden, der munder ud i fejringen af den hellige påske, er for Kirken det mest værdsatte og vigtigste liturgiske tidspunkt. I den anledning vil jeg gerne komme med nogle særlige bemærkninger om hvordan fastetiden bør leves. Mens hun afventer sit endelige møde med sin brudgom i evighedens påske, styrker hele Kirkens legeme, gennem ihærdig i bøn og barmhjertighedsgerninger, sin vej mod åndens renselse, således at hun på endnu mere overdådig vis kan næres af forløsningens mysterium det nye liv i Herre Kristus².

1) Dette liv blev os givet allerede i dåben, hvor vi ”blev delagtige i Kristi død og opstandelse” og påbegyndte ”disciplenes glade og jublende eventyr”³. I sine breve insisterer apostlen Paulus vedholdent på den ene kommunion med Guds søn, som denne renselse bevirker. Den kendsgerning, at dåben i de fleste tilfælde modtages i barndommen, viser hvorfor den er en Guds gave: ingen kan ved egen indsats gøre sig fortjent til det evige liv. Guds nåde, som tilgiver synder og samtidig lader os at erfare ”*Jesus Kristi sindelag*”⁴ i vort eget liv, gives frit til ethvert menneske. Hedningenes apostel udtrykker i *Filipperbrevet* betydningen af den forvandling, der sker gennem delagtiggørelse i Kristi død og opstandelse, ved at pege på dens mål: ”*For at jeg kan kende ham og hans opstandelseskraft og lidelsesfællesskab med ham, så jeg får skik-*

¹ Offentliggjort den 22. februar 2011

² Jf. *Preface I of Lent*

³ *Prædiken til Festen for Herrens dåb*, den 10. januar 2010

⁴ Fil 2,5

*kelse af hans død*⁵. Derfor er dåben ikke et ritual, der hører fortiden til, men er mødet med Kristus, som meddeler sig til hele den døbtes eksistens ved at delagtiggøre ham i det guddommelige liv og ved at kalde ham til sand omvendelse; og som indviet og næret af nåden gør det muligt for den døbte at modnes i Kristi lighed.

En bestemt forbindelse kæder dåben sammen med fasten som det gunstige tidspunkt til at erfare denne frelsende nåde. Det 2. Vatikankoncils fædre formanede alle Kirkens hyrder om at gøre større brug af ”de dåbsrelaterede emner i relation til påskens liturgi”⁶. Faktisk har Kirken altid sammenkædet påskens vigilie med fejringen af dåben: sakramentet anerkender det store mysterium, hvori mennesket dør fra synden, delagtiggøres i det nye liv i den opstandne Kristus og modtager samme Guds ånd, som oprejste Jesus fra de døde⁷. Denne frie gave må altid genantændes i hver enkelt af os, og påsken tilbyder os en vej som katekumenatets, der for såvel de kristne i den unge Kirke som for katekumenaterne i dag er en uerstattelig skole for troen og det kristne liv. I sandhed lever de deres dåb som en handling, der former hele deres eksistens.

2) For at vi tager vor rejse mod påsken mere alvorligt, og for at forberede os til fejringen af Herrens opstandelse, som er den mest lykkelige og højtidelige fest i det liturgiske år, hvad er da mere passende end at give os selv mulighed for at blive ledt af Guds Ord? Af den grund leder Kirken os, hvilket også fremgår af Evangeliets tekster til påskens søndage, til et ganske intenst møde med Herren, som kalder os til atter at betrede den kristne dåbs spor: til katekumener som forberedelse til modtagelse af genfødsels sakramente; til de døbte i lyset af det nye og afgørende skridt, der tages i *sequela Christi* – Kristi efterfølgelse – og i en større hengivenhed til Ham.

Den første søndag i påskens rejse viser vore vilkår som mennesker her på jorden. Den sejrende kamp mod fristelsen – udgangspunktet for Jesu’ mission – er en opfordring til at erkende vor egen skrøbelighed for at kunne acceptere nåden, der frigør os fra synd og indgyder os ny styrke i Kristus, der er vejen, sandheden og livet⁸. Ved at følge Jesu’ eksempel og i hans enhed er det en kraftig påmindelse om, at den kristne tro er en kamp ”*mod myndigheder og magter, mod verdensherskerne i dette mørke*”⁹, i hvilken djævelen er på spil og aldrig hører op med – selv i dag – at friste hvem som helst, der ønsker at nærme sig Herren: Kristus fremstår sejrende til også at åbne vore hjerter for håbet og lede os til at overvinde det ondes forførelse.

Evangeliet om forklarelsen på bjerget bringer Kristi herlighed for vore øjne, foregriber opstandelsen og forkynder menneskets guddommeliggørelse. Kirken bliver klar over, at Kristus leder det ligesom apostlene Peter, Jakob og Johannes til ”*et højt bjerg, hvor de var alene*”¹⁰ for at det atter i Kristus, som hans brødre og søstre, kan

⁵ Fil 3,10-11

⁶ Konstitutionen *Sacrosanctum Concilium*, n. 109

⁷ Jf. Rom 8,11

⁸ Jf. *Ordo Initiationis Christianae Adultorum*, n. 25

⁹ Ef 6,12

¹⁰ Mat 17,1

modtage Guds nådegave: ”*Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag. Hør ham!*”¹¹. Det er en opfordring til at trække sig fra den støjfyldte hverdag for at fordybe sig i Guds nærvær. Han ønsker at skænke os et Ord hver dag, som gennemtrænger vor ånds dybder – dér, hvor vi kan skelne mellem godt og ondt¹² – for at styrke vor vilje til at følge Herren.

Det spørgsmål, Jesus stiller den samaritanske kvinde: ”*Giv mig noget at drikke*”¹³, møder vi i liturgien den tredje søndag; den udtrykker Guds kærlighed til hvert menneske, og den ønsker at vække en længsel i vort hjerte efter gaven ”*en kilde, som vælter med vand til evigt liv*”¹⁴. Kun dette vand kan slukke vores tørst efter godhed, sandhed og skønhed! Kun dette vand, som Sønnen giver os, kan vande de ørkener i vor hvileløse og utilfredse sjæl indtil den ”finder hvile i Gud”, for at citere den hellige Augustin.

Søndagens læsning om den blindfødte mand viser os Kristus som verdens lys. Evangeliet konfronterer hver af os med spørgsmålet: ”*Tror du på Menneskesønnen?*” ”*Jeg tror, Herre*”¹⁵, udbryder den blindfødte mand glædesfuldt som en stemme for alle troende. Denne helbredelsens mirakel er et tegn på, at Kristus ikke blot ønsker at give os et tegn, men også ønsker at åbne vort indre blik, så vor tro kan blive endnu dybere og så vi kan erkende ham som vor eneste frelser. Han oplyser alt det mørke i livet og leder mennesket til et liv som ”lysets børn”.

På den femte søndag, da Lazarus’ opstandelse forkyndes, konfronteres vi med vor eksistens’ sande mysterium: ”*Jeg er opstandelsen og livet ... Tror du det?*”¹⁶. For Kirken er det øjeblikket, hvor det fuld af oprigtighed – og sammen med Martha – knytter alle sine forhåbninger til Jesus af Nazareth: ”*Ja, Herre, jeg tror, at du er Kristus, Guds søn, ham som kommer til verden*”¹⁷. Fællesskab med Kristus i dette liv forbereder os på at overvinde dødens tærskel, så vi kan leve evigt sammen med ham. Troens på de dodes opstandelse og håbet på det evige liv åbner vore øjne for vor eksistens sande betydning: Gud skabte mand og kvinde til genopstandelse og liv, og hans sandhed har en autentisk og afgørende betydning for menneskehedens historie, dets personlige og sociale liv, kulturen, politikken og økonomien. Uden troens lys vil hele universet ende, lukket inde i en grav, blottet for enhver fremtid og ethvert håb.

Påskens rejse finder sin fuldbyrkelse i Paschal Triduum, særligt i påskens prægtige vigilie: idet vi fornyer vore dåbsløfter, bekræfter vi Kristus som Herren i vort liv – det liv Gud skænkede os, da vi blev genfødt af ”vand og Helligånd”, og vi bekender atter vort løfte om at følge nådens tilskyndelser for at kunne være hans disciple.

¹¹ Mat 17,5

¹² Jf. Heb 4,12

¹³ Joh 4,7

¹⁴ Joh 4,23

¹⁵ Jf. Joh 9, 35;38

¹⁶ Jf. Joh 11,25-26

¹⁷ Joh 11,27

3. Ved at nedsænke os i Kristi død og genopstandelse gennem dåbens sakramente anspores vi til hver dag at frigøre vort hjerte fra de materielle tings byrde, fra et selvcentreret forhold til ”verden”, som udpiner og forhindrer os i at stå til rådighed og være åben for Gud og vor næste. Gud åbenbarede sig i Kristus som kærlighed¹⁸. Kristi kors – ”korsets ord” – åbenbarer Guds frelsende kraft¹⁹, som gives for at rejse mennesket på ny og give det frelse. Det er kærligheden i sin mest radikale form²⁰. Gennem de traditionelle måder at faste på, almisser og bøn, som udtryk for vor vilje til omvendelse, lærer påsken os at leve Kristi kærlighed mere konsekvent. At *faste* har, uanset motivet for at gøre det, har dyb religiøs betydning for den kristne ved at gøre ens bord fattigere, ved at lære én at overvinde sin egoisme for at leve af nådens og kærligheds tilskyndelser; ved at vi påtager os visse former for afsavn – og ikke kun give afkald på det, vi har i overflod – kan vi lære at se væk fra vort ”ego” for herigennem at opdage den Anden, som er tæt på os og ved at genkende Gud i mange af vore brødre og søstres ansigt. Langt fra at være noget deprimerende, er fasten for de kristne noget, der åbner os endnu mere mod Gud og de andres behov, og derfor gør det muligt, at Guds kærlighed også bliver næstekærlighed²¹.

På vor vej falder vi ofte for fristelsen til at ophobe og elske penge, hvilket undergraver Guds forrang i vort liv. Besiddelsens grådighed fører til vold, udbytning og død; derfor minder Kirken os om, at vi især i påsketiden giver almisser – der er evnen til at dele. Forgudelsen af ting medfører ikke kun, at vi fjerner os fra hinanden, men berører også mennesket, gør det ulykkeligt, fører det bag lyset uden at indfri sine løfter, fordi det sætter materielle ting i Guds sted – den eneste kilde til liv. Hvordan kan vi begribe Guds faderlige godhed, hvis vore er hjerter fulde af egoisme og egne formål, og det får os til at tro, at vor fremtid er sikret? Fristelsen er at tænke som den rige mand i lignelsen: ”*Så, min ven, du har meget gods liggende, nok til mange år ...*”. *Vi er alle klar over Herrens dom: ”Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig ...”*²². At give almisser er at ihukomme Guds forrang og vende vor opmærksomhed mod andre, således vi kan genopdage vor Faders godhed og modtage Hans nåde.

Igennem hele påsketiden giver Kirken os Guds ord med en særlig fylde. Ved at meditere og inderliggøre Orden for at kunne leve det hver dag, lærer vi en kostbar og uerstattelig form for *bøn*. Ved at lytte opmærksomt til Gud, der fortsat taler til vore hjerter, kan vi nære den troens rejse, som startede da vi blev døbt. Bønnen gør det muligt for os at få et nyt tidsbegreb: uden evighedens og transcendensens perspektiv leder tiden blot vore skridt mod en fremtidsløs horisont. Når vi beder finder vi tid til Gud, til at forstå at Hans ”*ord ikke skal forgå*”²³ og at indgå i det intime fællesskab med

¹⁸ 1. Joh 4,7-10

¹⁹ Jf. 1. Kor 1,18

²⁰ Jf. encyklikaen *Deus caritas est*, n. 12

²¹ Jf. Mar 12,31

²² Luk 12, 19-20

²³ Jf. Mar 13,31

Ham ”*som ingen skal tage fra jer*”²⁴ og som i os åbner for et håb, der ikke skuffer, det evige liv.

Sammenfattet er påskens vandring – hvortil vi er inviteret til at dvæle over Korsets mysterium – beregnet til i os at frembringe ”*skikkelsen af hans død*”²⁵ og afstedkomme en dybtgående *omvendelse* i vort liv; at vi må forvandles gennem Helligåndens gerning ligesom apostlen Paulus blev det på vej til Damaskus; at vi med fasthed må orientere vores eksistens mod Guds vilje; at vi må blive befriet for vores egoisme, overvinde vores tilskyndelse til at dominere andre og åbne os for Kristi kærlighed. Påsketiden er en gunstig tid til at erkende vor egen svaghed og acceptere – gennem en oprigtig ransagning af vort liv – påskesakramentets fornyende nåde og at vi beslutsomt må vandre mod Kristus.

Kære brødre og søstre. Gennem det personlige møde med vor forløser og gennem faste, almisse og bøn fører omvendelsens vej mod påsken os til at genopdage vor dåb. Lad os denne påske forny vor accept af den nåde, Gud skænkede os dette øjeblik, så det må oplyse og lede alle vore handlinger. Vi er kaldet til at erfare dette sakramentes betydning ved hver eneste dag at følge Kristus på en stadig mere generøs og autentisk måde. Lad os på vor færd overgive os helt til Jomfru Maria, der fødte Guds Ord i tro og i kød, så vi kan fordybe os – ligesom hende – i sin søn Jesu’ død og genopstandelse, og besidde evigt liv.

Vatikanet, den 4. november 2010

Pave Benedikt XVI

²⁴ Jf. Joh 16,22

²⁵ f. Fil 3,10